

**STOCKHOLMS HANDELSKAMMARENS
SKILJEDOMSINSTITUT**

Box 16050, 103 21 Stockholm
Telefon: 08-555 100 50, Fax: 08-566 316 50
www.sccinstitute.se

LINDAHL

SVEA HOVRÄTT
Avd. 15 1601
nr 743:10:160601...
K 2010 07
2

SLUTLIG SKILJEDOM

Meddelad den 6 oktober 2009
Skiljeförfarandets säte är Stockholm

Skiljemål F (077/2009)

Kärande

Ramco AB, 556349-5687
Box 20035, 720 20 Västerås

Ombud:

Jur. kand. Cristina Thornell
Juristfirman Cristina Thornell
Box 574, 721 10 Västerås
cristina.thornell@ctjurist.com

Svarande

Posten Express P.EX. AB, 556041-7098
Stensättravägen 2, 127 39 Skärholmen

Ombud:

Advokat Anders Höglund
Advokatfirman Lindhs DLA Nordic KB
Box 7315, 103 90 Stockholm
anders.hoglund@dlanordic.se

Skiljenämnd

Advokat Therese Isaksson
Advokatfirman Lindahl KB
Box 1065, 101 39 Stockholm
therese.isaksson@lindahl.se

1. DOMSLUT

1. Skiljemannen fastställer att skiljeavtal inte föreligger mellan parterna till följd varav käromålet avvisas.
2. Ramco AB skall ersätta Posten Express P.EX. AB dess kostnader för skiljeförfarandet med 195 000 kr exklusive mervärdesskatt avseende arvode, jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess full betalning sker.
3. Parterna förpliktas att solidariskt betala följande skiljedomskostnader:
 - (1) Arvode till Therese Isaksson om EUR 3 100 plus mervärdesskatt.
 - (2) Administrativ avgift till Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut om EUR 1 500 plus mervärdesskatt.

Parterna emellan skall Ramco AB svara för kostnaderna för skiljeförfarandet. Skiljedomskostnaderna kommer att betalas med vad som i förskott betalats i till Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut. Ramco AB förpliktas att ersätta Posten Express P.EX. AB för vad Posten Express P.EX. AB genom förskott betalat för att täcka skiljedomskostnaderna.

4. Part som vill föra talan mot domen om ersättningen till skiljemannen skall göra det hos Stockholms tingsrätt inom tre månader från den dag då parten fick del av domen. Part som vill angripa domen i annat hänseende skall göra det hos Svea hovrätt inom samma tid.
-

2. BAKGRUND

Ramco AB (Ramco) och Posten Express P.EX. AB (PEX) har träffat muntligt avtal om transport av 1X20ft shippers' own container från Västerås till Bahrain (avtalet).

Den 7 mars 2008 bekräftade Greger Brolin, PEX, i e-postmeddelande till Annelie Brandtzäg, Ramco, avtalet enligt följande.

"Hejsan Annelie,
då har jag fixat allting och behöver bara ditt ok så kommer den iväg redan i eftermiddag.

Här följer prisbilden för 1x20' cont. "Shippers own" container, besiktigad och godkänd. Från Ramco AB, Västerås, till Stockholms Frihamn med simalift. FCL/FCL CY/CY, Ocean freight prepaid, no insurance.

Inrikesfrakt: SEK 3675 + DMT 12%

Sjöfrakt: USD 1580

BAF: USD 370

CAF 14%

Svenska kostnader inkluderar:

Terminalavgift, ISPS, VHA, Carrier free, exportförtullning och Spedition: SEK 2670 LMP

Om vi kan hämta idag, snabbt svar helst innan lunch !!, så går den ifrån Stockholm på måndag 10 mars via Hamburg 15 mars med "Noasla Tegesos" ETA Bahrain 6 april.

Med vänlig hälsning / Best regards

Greger Brolin
Ocean department
Posten Express P.Ex. AB
Air and Ocean
Box 2160
43814 Landvetter
Tel: +46 31 916987
Fax: +46 31 916513
E-mail: greger.brolin@posten.se
<http://www.posten.se/pex>"

Transportgodset var Ramcos utrustning som skulle användas för kontrakterade arbeten på smältugnar hos mottagaren i Bahrain i samband med årligt underhåll.

Efter att godset hade lämnat Sverige skedde vissa förändringar i den ursprungliga tidsplanen och beräknad ankomsttid flyttades fram. Flera kontakter mellan parterna förekom och förändringar i den ursprungliga färdplanen gjordes. Transportgodset ankom till bestämmelseorten den 5 maj 2008.

Den 3 september 2008 tillskrev Ramco PEX angående ersättningskrav för försenad transport.

Brevet besvarades den 4 september 2008 av Greger Brolin, PEX, i e-postmeddelande till Ramcos ombud med följande innehåll:

”Hej,

Vi har mottagit ert brev daterat Västerås 2008-09-03, angående ersättningskrav på försenad transport.

Vårt ansvar begränsas av gällande lagar och konventioner enligt NSAB. Ersättning för försening som ej kunnat undvikas kan inte åberopas, dessutom måste en reklamation inkomma oss tillhanda inom stipulerad tid.

P.EX. transport och ansvarsvillkor samt NSAB finns på vår hemsida: www.pex.se.

Med vänlig hälsning
Greger Brolin
Ocean Export

Posten Express P.Ex. AB
Air and Ocean
Box 2160
SE-43814 Landvetter
Tel: +4631916987
Fax: +4631916513
E-mail: greger.brolin@posten.se

Alla uppdrag utföres på grundval av NSAB 2000

All services rendered are subject to the General Conditions of the Nordic Association of Freight Forwarders (NSAB 2000)”

Ramco gör gällande att Nordiskt Speditörförbunds Allmänna Bestämmelser NSAB 2000 (NSAB) är tillämpliga på tvisten, vilket har bestritts av PEX.

I NSAB, § 31, stadgas beträffande tvister i Sverige för såvitt nu är av intresse:

”Tvister mellan speditören och hans uppdragsgivare får, med nedan angivet undantag, icke hänskjutas till domstol utan skall avgöras enligt svensk rätt genom skiljedom enligt Stockholms Handelskammars skiljedomsinstitutets regler. Reglerna för förenklat skiljeförfarande skall gälla om inte Institutet med beaktande av målets svårighetsgrad, tvisteföremålets värde och övriga omständigheter bestämmer att Institutets skiljedomsregler skall tillämpas på förfarandet. I sistnämnda fall skall Institutet också besluta om skiljenämnden skall bestå av en eller tre skiljemän.

[--]”

3. SKILJEFÖRFARANDET

Ramco påkallade i skrift som inkom till Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut den 17 april 2009 skiljeförfarande gentemot PEX. PEX

bestred i svarsskrift av den 19 maj 2009 såväl förekomsten av skiljeavtal mellan parterna som Ramcos talan.

Efter ytterligare var sin skrift fann skiljedomsinstitutet i beslut den 26 juni 2009 att det inte var uppenbart att skiljedomsinstitutet saknade behörighet att befatta sig med tvisten. I samband härmed beslutade skiljedomsinstitutet att förlägga skiljeförfarandets säte till Stockholm. Målet handläggs som ett förenklat skiljeförfarande. Den 9 juli 2009 utsåg skiljedomsinstitutet advokat Therese Isaksson till skiljeman.

Sedan parterna till skiljedomsinstitutet inbetalt begärt förskott hänsköts målet till skiljemannen genom skiljedomsinstitutets skrivelse av den 28 juli 2009. Skiljedom skall meddelas senast den 28 oktober 2009.

Den 11 augusti 2009 hölls ett planeringsmöte varvid i samråd med parterna beslutades att frågan om parterna träffat skiljeavtal enligt NSAB och PEX yrkande om avvisning skulle avgöras särskilt, på handlingarna, efter att parterna beretts möjlighet att inge var sin skrift i jurisdiktionsfrågan. Målet i sak skall därefter prövas först om skiljemannen befinner sig behörig att pröva tvisten.

Ramco har utvecklat sin talan i fråga om skiljemannens behörighet i skrift av den 20 augusti 2009 och PEX har utvecklat sin talan i skrift av den 7 september 2009.

4. YRKANDEN MM

Ramco

1. Ramco har yrkat att PEX förpliktas att till Ramco betala 475 062 kr jämte ränta.
2. Ramco har vidare yrkat att PEX förpliktas ersätta Ramco dess kostnader med anledning av skiljeförfarandet samt att parternas inbördes ansvar för skiljenämndens kostnader skall delas lika.

PEX

1. PEX har bestritt Ramcos talan och i första hand yrkat att skiljemanden skall förklara sig inte vara behörig att pröva tvisten och avvisa talan, och i andra hand att talan skall ogillas.

2. PEX har vidare yrkat att Ramco förpliktas ersätta PEX dess kostnader med anledning av skiljeförfarandet jämte ränta samt att Ramco, parterna emellan, ensamt skall svara för kostnaderna för skiljeförfarandet.

Ramco

Ramco har bestritt avvisningsyrkandet och yrkat att skiljemanden skall fastställa att skiljeavtal föreligger mellan parterna enligt vilket skiljemanden är behörig att pröva tvisten.

5. GRUNDER I SAMMANFATTNING OCH UTVECKLING AV TALAN

Parterna har utvecklat sin talan i jurisdiktionsfrågan utförligt. Vad de därvid anfört återges här i sammandrag.

Ramco

Ramco och PEX har muntligen träffat avtal om transport av 1X20ft shippers' own container från Västerås till Bahrain. Detta avtal bekräftades av Greger Brolin, PEX genom e-postmeddelande den 7 mars 2008 till Annelie Brandtzäg, Ramco, med hänvisning till webbsidan www.posten/pex.se. På webbsidan finns information om att PEX tillämpar NSAB för sina transportuppdrag.

PEX har även i e-postmeddelande den 4 september 2008 hänvisat till NSAB.

Enligt NSAB, § 31, skall tvist mellan parterna avgöras enligt skiljedomsinstitutets regler för förenklat skiljeförfarande.

PEX

Den som påstår att skiljeavtal föreligger har bevisbördan för det. Således är skiljemannen inte behörig om Ramco inte förmått styrka att parterna ingått skiljeavtal enligt NSAB.

I första hand görs gällande att parterna ingått avtal om styckegodstransport till sjöss och att skiljeavtal är giltigt endast om parterna ingått skiljeavtalet skriftligen. Något skriftligt skiljeavtal föreligger inte.

I andra hand åberopas följande. För skiljeavtal är, oaktat eventuellt krav på skriftlighet, den s.k. avtalströskeln hög. För att ett standardavtal med skiljeklausul skall anses inkorporerat med ett huvudavtal krävs att eventuellt förekommande hänvisning är klar och tydlig. Någon klar och tydlig hänvisning har inte gjorts i detta fall och något skiljeavtal föreligger inte.

Ramco

Bakgrunden till parternas avtal är att Ramco bokade transporten med PEX eftersom PEX kunde utlova leverans per sjötransport med ankomst Bahrain den 6 april 2008 och leveranstidpunkten var väsentlig för Ramco.

I Greger Brolins e-postbekräftelse den 7 mars 2008 av det dessförinnan muntligen ingångna avtalet anges en hänvisning till www.posten.se/pex. Av webbsidan framgår att PEX är verksamma med Internationell spedition, inklusive kundunika och flexibla lösningar i de fall där standardtjänsterna inte räcker till. Under fliken Air & Ocean återfinns dels en hänvisning till "Transport- och Ansvarsvillkor för P.EX. Air and Ocean", dels en direktlänk till NSAB. PEX' hänvisning på sin webbsida till NSAB och PEX' åberopande av NSAB i e-postmeddelande senare den 4 september 2008 kan inte tolkas på annat sätt än att PEX anser att avtalet parterna emellan ingåtts mot bakgrund av dessa villkor. Ramco har inte haft anledning att anta att andra regler än NSAB och därmed skiljeklausulen i NSAB skulle gälla mellan parterna. Skulle enligt PEX uppfattning andra villkor gälla för det ingångna transportavtalet borde PEX ha upplyst Ramco om detta och hänvisat till sådana villkor eller angivit att NSAB eller skiljeklausulen i NSAB inte skulle vara gällande för uppdraget.

PEX invändning om att jurisdiktionsklausulen i konossementet innebärande domstolsförfarande i staten Washington, USA skall ha

företrädare tillbakavisas av Ramco. Avtalsparter i detta konossement är PEX och Garmco (Gulf Aluminium Rolling Mill Co.). Att skiljeklausulen i detta dokument skall få verkan mot tredje part är inte rimligt och har inte kunnat förutses av Ramco.

NSAB är ett s k *agreed document* och har tillkommit i förhandlingar mellan Nordiskt Speditörförbund och organisationer som representerar transportköpande kunder i Norden. NSAB är ett väl etablerat standardavtal och tillämpas av såväl speditörer anslutna till Nordiskt Speditörförbund som icke anslutna. NSAB får anses utgöra ett standardavtal som vunnit sådan utbredning och stadga att NSAB bör kunna utgöra avtalsinnehåll även utan direkt hänvisning.

Sammanfattningsvis anför följande. PEX marknadsför sig som en speditör bland annat med inriktning på internationella transporter. PEX hänvisar till att samtliga uppdrag ingås i enlighet med standardavtalet NSAB. Ramco har träffat ett muntligt avtal med PEX, vilket Ramco uppfattar är baserat på NSAB. PEX hänvisar till detta standardavtal på sin webbsida och i e-postmeddelanden. PEX har inte upplyst Ramco om att andra villkor skulle gälla för avtalet eller att skiljeklausulen i NSAB inte skulle gälla.

PEX

Twisten gäller en sjötransport mellan Stockholm och ursprungligen Bahrain med ändring av bestämmelseorten till Jebel Ali. Grunden för käromålet är att PEX skulle vara ansvarigt för transporten och att PEX kommit i dröjsmål vilket skulle medföra rätt till ersättning för Ramco för dröjsmålskada som Ramco påstår sig ha lidit. Det påstådda dröjsmålsansvaret vid sådan styckegodstransport som tvisten gäller regleras i 13 kap. sjölagen. I fråga om huruvida reklamation skett rättidigt har båda parter i förfarandet också argumenterat utifrån innehållet i samma kapitel. Det är således ostridigt att sjölagens regler gäller tvisten. Därtill kommer att bestämmelserna i 13 kap är tvingande vilket framgår av 13 kap. 4 § sjölagen. I samma kapitel finns bestämmelser om jurisdiktions- och skiljedoms klausuler.

En förutsättning för att skiljedom skall kunna meddelas i nu aktuell tvist är att parterna genom *skriftligt* avtal överenskommit att hänskjuta tvisten till avgörande genom skiljedom. Ramco har inte ens påstått att parterna ingått ett skriftligt skiljeavtal. Tvärtom anger Ramco att parterna muntligen ingått avtal.

Med skriftligt skiljeavtal förstås ett avtal som utväxlas mellan parterna. Utgångspunkten är att avtalet skall vara undertecknat av båda parter. Skiljeavtal kan också ingås genom korrespondens mellan parterna som vid utväxling av t.ex. telex- eller telefaxmeddelanden. I nu aktuellt fall har påstådd skiljeklausul inte tagits in i något individuellt transportdokument och någon korrespondens har över huvud taget inte förekommit mellan parterna, än mindre har det förekommit någon korrespondens angående, eller innefattande, ett skiljeavtal. Tvisten kan således inte avgöras genom skiljedom.

I fråga om konossement må följande tilläggas i sammanhanget. Konossement anses vara ett trepartsavtal mellan avsändare, transportör och mottagare. Jfr sjölagen 13 kap 1 §. Den i tvisten aktuella sjötransporten föranledde också PEX att ställa ut ett konossement. Detta avtal som således upptar Ramco som en av de tre parterna, avlastare, innehåller ingen skiljeklausul, där finns istället en jurisdiktionsklausul (domstolsförfarande i Washington, USA). Även om Ramco inte vill kännas vid konossementet som avtal mellan parterna är detta förvisso en följd av Ramcos kontraherande av PEX. I den tvingande sjölagens mening skulle en skriftlig skiljeklausul ha varit intagen i konossementet, undertecknat av transportören för att "passa in" i det sjörättsliga "systemet" och bli giltig.

Till följd av bestämmelsen i 13 kap. 61 § sjölagen hade ett skiljeavtal för den nu aktuella saken måst ingås skriftligen för att vara gällande. När något skriftligt skiljeavtal inte finns i det konossement som gällt för det aktuella godset och det inte heller förekommit korrespondens per telefax eller e-post mellan PEX och Ramco angående ett skiljeavtal för transporten, är skiljemannen inte behörig.

För det fall skiljemannen trots allt inte skulle ans sig obehörig till följd av det ovan angivna anför och åberopar PEX i andra hand följande.

Ett skiljeavtal kan komma till stånd genom en referens till allmänna standarbestämmelser som i sin tur innehåller en skiljeklausul. För det fall det kan bevisas att parter muntligen ingått avtal där part särskilt uppgivit att för deras tjänster gäller vissa allmänna villkor t.ex. vid ett sammanträde, och detta accepterats av motparten, kan ett skiljeavtal, om inte sjölagen 13 kap. är tillämplig, ha ingåtts.

Huvudregeln är att standardvillkor måste bringas till motpartens kännedom före avtalsslutet för att bli led i avtalet. S k inkorporering av standardvillkor sker genom hänvisning till standardvillkoren. Är

standardvillkoren med skiljeklausulen, som i nu aktuellt fall, inte nämnda vid avtalslutet, har någon hänvisning, inte skett. En hänvisning med en s k referensklausul måste göras uttrycklig och tydlig för att den skall få rättslig effekt.

Ramco återopar e-postmeddelanden av den 7 mars 2008 och den 4 september 2008 till styrkande av att NSAB och skiljeklausulen i NSAB utgjort avtalsinnehåll mellan parterna. Det finns i Greger Brolins e-postmeddelande av den 7 mars 2008 ingen hänvisning till NSAB och det påstås, såvitt PEX förstår, inte heller. Sist anges en s.k. hemsida eller webbsida. En hänvisning till en webbsida som i sin tur kan medge möjlighet att finna vissa standardvillkor och måhända även en skiljeklausul, är långt ifrån vad som krävs i fråga om tydlig hänvisning. Därtill hade den måst göras innan eller när avtalet ingicks. I Greger Brolins e-postmeddelande den 4 september, sänt efter Ramcos reklamation och ett halvår efter avtalets tillkomst, fanns det däremot en notering om NSAB sist i meddelandet. E-postmeddelandet påstås inte ha varit ett moment vid avtalet tillkomst. I stället påstås uppgifterna i meddelandet på något sätt utgöra ett slags bekräftelse på att skiljeavtal enligt NSAB träffats trots att avtal ingåtts per telefon den 3 mars 2008. Greger Brolins hantering av reklamationen och hans första reaktion/argumentation i förhållande till motpartens juridiska ombud är utan relevans för nu aktuell fråga om huruvida något giltigt skiljeavtal föreligger.

Det av Ramco anförda förhållandet att det efter det att huvudavtalet ingåtts muntligen i ett e-postmeddelande förekommer en notering om viss hemsida, innebär som sagt inte att någon hänvisning till något standardvillkor gjorts. Ramco har inte återopat, de fyra bokstäverna högst upp till höger på hemsidan, "NSAB". Om så hade varit fallet så hade det inte heller utifrån allmänna utgångspunkter på något sätt utgjort en tillräckligt tydlig hänvisning för inkorporering av standardvillkor. Ifråga om skiljeavtal är kraven på en sådan referens än högre, och det gäller bortsett från krav på skriftlighet. Ett påstående om att referens av nu angivet slag skulle vara effektiv saknar stöd i den avtalsrättsliga litteraturen och i skiljedomsrättslig litteratur eller praxis.

Såsom redan framhållits måste ett skiljeavtal ingås i samband med huvudavtalet för att skiljeklausulen skall gälla huvudavtalet. Här bortses från den möjligheten att parterna i efterhand uttryckligen kommer överens om att för ett tidigare ingånget avtal skall tvist inte avgöras i domstol utan genom skiljedom. Så är förvisso inte förhållandena i nu aktuellt fall och det har inte heller påståtts.

Att NSAB utgör ett s k *agreed document*, innebär inte att standardavtalet gäller utan effektiv hänvisning. Något partsbruk av NSAB mellan PEX och Ramco kan inte ha förekommit eftersom det ostridigt förhåller sig så att parterna aldrig haft med varandra att göra före det nu aktuella transportavtalet. Påstående om NSAB som sedvänja eller handelsbruk har avvisats av svenska domstolar. Här skall också anmärkas eller upprepas att den som gör gällande att handelsbruk eller sedvänja föreligger har bevisbördan för det. Ramco har inte i något enda hänseende åberopat bevisning till stöd för sitt påstående.

6. DOMSKÄL

Båda parter har åberopat skriftlig bevisning.

Parterna har inte begärt att avgörandet i jurisdiktionsfrågan skall innehålla domskäl. Här redovisas trots detta kortfattat de frågor som varit föremål för skiljemannens prövning och överväganden.

Den fråga som skiljemannen nu har att ta ställning till är om parterna skall anses ha träffat avtal om transport på de villkor som anges i NSAB och om PEX därvid blivit bundet av den skiljeklausul som finns i NSAB.

Det är ostridigt att parterna har träffat muntligt avtal om att PEX skulle utföra viss transporttjänst för Ramcos räkning och att NSAB inte nämndes vid avtalstillfället. Inte heller finns en uttrycklig hänvisning till NSAB i den bekräftelse som skickades från PEX till Ramco per e-post den 7 mars 2008. Frågan är om NSAB, och den däri ingående skiljeklausulen, ändå blivit avtalsinnehåll mellan parterna. Ramco har bevisbördan för sitt påstående att skiljeavtal träffats.

Ramco har i huvudsak gjort gällande att NSAB blivit avtalsinnehåll genom att PEX e-postmeddelande den 7 mars 2008 innehåller en hänvisning till PEX hemsida www.posten.se/pex och att det på hemsidan finns information om att PEX tillämpar NSAB för sina transportuppdrag och en direktlänk till NSAB, att NSAB åberopades av PEX i e-postmeddelande den 4 september 2008 som svar på Ramcos ersättningskrav samt att NSAB är ett s k *agreed document* som vunnit erforderlig utbredning och stadga och därför bör kunna godtas även utan direkt hänvisning.

PEX har mot Ramcos påstående om skiljeavtal i första hand invänt att det gäller ett skriftlighetskrav för skiljeavtal i tvister av förevarande slag som rör sjötransport. Till stöd för denna ståndpunkt har PEX åberopat 13 kap.

61 § sjölagen enligt vilken parterna får överenskomma att tvist får avgöras genom skiljedom endast om detta sker genom skriftligt avtal.

Svensk rätt innehåller, till skillnad från många andra rättsordningar, inget generellt skriftlighetskrav såvitt avser skiljeavtal. Den av PEX åberopade föreskriften i 13 kap 61 § sjölagen är ett sällsynt undantag från det sagda.

Tillämpningsområdet för 13 kap. sjölagen definieras i 2 § samma kapitel. Som framgår av 2 st. 1 p. är bestämmelserna i 13 kap. tillämpliga på fraktavtal bland annat om den avtalade lastningshamnen ligger i en konventionsstat. Ramco och PEX har, enligt vad som framgår av bland annat e-postmeddelandet den 7 mars 2008, slutit avtal om frakt av en container med utrustning från Västerås till Bahrain. Containern skulle fraktas med vägtransport från Västerås till Stockholms frihamn, varifrån den via Hamburg skulle skeppas till Bahrain. Den avtalade lastningshamnen ligger följaktligen i Sverige, vilket, i enlighet med hur detta begrepp definieras i 13 kap. 1 § sjölagen, är en konventionsstat.

Skiljemannen finner mot bakgrund av det anförda att skriftlighetskravet i 13 kap. 61 § sjölagen är tillämpligt på förevarande tvist.

Det framgår inte av sjölagen eller dess förarbeten vad som krävs för att ett skriftligt skiljeavtal skall anses ingånget. För skiljeavtal i allmänhet, där formkrav saknas, gäller en tämligen hög avtalströskel för att överensstämmande viljeförklaringar skall anses föreligga. För att kravet på skriftlighet enligt sjölagen skall anses uppfyllt torde därför också ställas tämligen höga krav. En jämförelse med internationella regelverk innehållande krav på skriftligt skiljeavtal, såsom New York-konventionen, ger vid handen att det i vart fall krävs en eller flera skriftliga handlingar som bekräftar avtalet, och som innehållit den aktuella skiljeklausulen eller en uttrycklig referens till densamma.

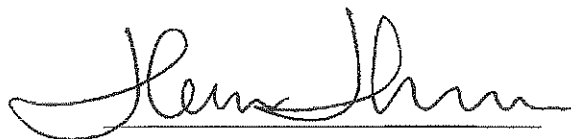
Någon uttrycklig referens till NSAB har inte skett vare sig vid det muntliga avtalet eller det kort därefter skickade e-postmeddelandet. Skiljemannen finner mot bakgrund av det anförda att de av Ramco åberopade omständigheterna inte medför att något skriftligt skiljeavtal har träffats mellan parterna.

Skiljemannen konstaterar vidare i tillägg till det sagda att vad som förevarit mellan parterna inte heller grundar behörighet för skiljemannen ens om något skriftlighetskrav ej gällde. För att allmänna bestämmelser med däri intagen skiljeklausul skall bli avtalsinnehåll krävs som huvudregel att i avtalet i vart fall gjorts hänvisning till dessa allmänna bestämmelser. I detta fall har NSAB inte berörts då det muntliga avtalet träffades. Inte heller det

efterföljande e-postmeddelandet, som enligt Ramco bekräftade avtalsinnehållet, med dess allmänna uppgift om PEX hemsida, på vilken en referens till NSAB inklusive länk till bestämmelserna, utgör en sådan hänvisning som medför att skiljeklausulen blivit avtalsinnehåll. Ramco har inte heller visat att skiljeklausulen i NSAB på annan grund blivit avtalsinnehåll mellan parterna.

I avsaknad av skiljeavtal mellan parterna är skiljemannen inte behörig att avgöra förevarande tvist. Ramcos talan skall därför avvisas.

Vid denna utgång är PEX vinnande och Ramco skall som tappande part svara för PEX rättegångskostnader. PEX har yrkat ersättning för ombudsarvode med 195 000 kr exklusive mervärdesskatt avseende 65 timmars arbete. Vad som yrkats av PEX framstår som skäligt. Parterna är enligt 42 § i skiljedomsinstitutets regler solidariskt betalningsansvariga för kostnaderna för skiljeförfarandet. Med hänsyn till utgången i målet skall Ramco – parterna emellan – stå kostnaderna för skiljeförfarandet.

Therese Isaksson